RAPPORT

Actieplan Warmtetransitie

Ooststellingwerf, Weststellingwerf & Opsterland

Klant: Ooststellingwerf, Weststellingwerf en Opsterland

Referentie: ROIBJ1609R001F04/DS

Status: Definitief/04

Datum: 25 juli 2023

OWO-samenwerking
Samen sterker!

Royal HaskoningDHV
Enhancing Society Together

OWO-samenwerking
Samen sterker!

HASKONINGDHV NEDERLAND B.V.

Euvelgunnerweg 25A
9723 CV Groningen
Netherlands
Mobility & Infrastructure

+31 88 348 53 00 **T**
info@rhdhv.com **E**
royalhaskoningdhv.com **W**

Titel document: Actieplan Warmtetransitie

Sub titel: Ooststellingwerf, Weststellingwerf & Opsterland
Referentie: ROIBJ1609R001F04/DS
Uw kenmerk owo

Status: 04/Definitief
Datum: 25 juli 2023
Projectnaam: OWO warmtetransitie
Projectnummer: BJ1609
Auteur(s): Daan Smit, Aagje van Meerwijk

Opgesteld door: Daan Smit

Gecontroleerd door: Magrietha Spoelstra

Datum: 24 juli 2023

Goedgekeurd door: Daan Smit

Datum: 25 juli 2023

Classificatie
Projectgerelateerd

Behoudens andersluidende afspraken met de Opdrachtgever, mag niets uit dit document worden verveelvoudigd of openbaar gemaakt of worden gebruikt voor een ander doel dan waarvoor het document is vervaardigd. HaskoningDHV Nederland B.V. aanvaardt geen enkele verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid voor dit document, anders dan jegens de Opdrachtgever.

Let op: dit document bevat mogelijk persoonsgegevens van medewerkers van HaskoningDHV Nederland B.V.. Voordat publicatie plaatsvindt (of anderzins openbaarmaking), dient dit document te worden geanonimiseerd of dient toestemming te worden verkregen om dit document met persoonsgegevens te publiceren. Dit hoeft niet als wet- of regelgeving anonimiseren niet toestaat.

Royal HaskoningDHV

OWO-samenwerking
Samen sterker!

gemeente Boxtelstellingwerf gemeente Weststellingwerf gemeente Opsterland

Inhoud

1.	**Inleiding (Waar staan we? Wat moeten we?)**	**1**
1.1	Achtergrond Energiebureau	1
1.2	De samenwerking in OWO verband	1
1.3	Functie van dit actieplan	2
1.4	Wensen uit de samenleving	2
1.5	Beschikbare middelen vanuit het Rijk: Nationaal Isolatie Programma	3
2	**Korte termijn ondersteuning: het “OWO Energiebureau Light”**	**4**
2.1	Doelgroep bereiken	4
2.2	Loket en coördinatie	5
2.3	Advies	6
2.4	Contract en uitvoering	6
2.5	Vervolgstappen	7
2.6	Financiering	7
3	**Lange termijn Energiebureau OWO**	**9**
3.1	Bereiken en intakegesprek	9
3.1.1	Brede publiekscampagne	10
3.1.2	Eerste contact	10
3.2	Advies	11
3.3	Uitvoer	12
3.4	Vervolgstappen	13
3.5	Financiering uiteindelijk Energiebureau	14

Bijlagen

A1	Wensen vanuit de samenleving
A2	Communicatie aanpak NIP regeling
A3	Brede publiekscampagne
A4	Communicatieframe

1. Inleiding (Waar staan we? Wat moeten we?)

1.1 Achtergrond Energiebureau

In 2019 hebben alle Nederlandse gemeenten via de VNG de doelstellingen van het Klimaatakkoord onderschreven. Gemeenten hebben op eigen verzoek de regierol gekregen voor het aardgasvrij maken van de gebouwde omgeving in 2050. Een eerste stap daarin was het vaststellen van een Transitievisie Warmte (TVW) in 2021. In een TVW wordt per buurt of dorp verkent welke haalbare en duurzame alternatieven er zijn voor verwarming met aardgas. Ook geven gemeenten in de TVW een globale aanpak en uitgangspunten richting het einddoel in 2050; alle gebouwen duurzaam verwarmd.

De urgentie voor de warmtetransitie is in de afgelopen jaren verder toegenomen. Klimaatverandering, door de toename van broeikasgassen in de lucht, wordt steeds merkbaarder. Er vinden overstromingen plaats door hevige neerslag en extreem hoge temperaturen in de zomer komen vaker voor. Lange periodes van extreme droogte hebben gevolgen voor landbouw en natuur maar zorgt ook voor funderingsproblemen bij huizen.

Ook willen we voor de invulling van onze energievraag minder afhankelijk zijn van niet-democratische regimes. De oorlog in Oekraïne heeft een aantal kwetsbaarheden van ons energiesysteem blootgelegd. Door de oorlog zijn energieprijzen in 2022 enorm gestegen, waardoor veel huishoudens met ‘energiearmoede’ te maken kregen. De energierekening was zonder ondersteuning van de overheid voor veel mensen niet te betalen. Energiearmoede is daardoor, ook in de OWO-gemeenten, een actueel probleem. “

1.2 De samenwerking in OWO verband

Ooststellingwerf, Weststellingwerf en Opsterland hebben in 2021 in een gezamenlijk traject hun TVW vastgesteld. Op basis daarvan is in 2022 een gezamenlijk Uitvoeringsplan opgesteld dat in januari 2023 door de drie raden is vastgesteld. De drie gemeenten lijken voor wat betreft de belangrijkste kenmerken voor de warmtetransitie veel op elkaar:

- een groot landelijk gebied;
- veel vrijstaande woningen en weinig gestapelde bouw;
- een relatief oude woningvoorraad;
- in de kernen veel heterogene bebouwing;
- hoog eigenwoningbezit en;
- weinig restwarmtebronnen.

Zoals opgenomen in de TVW’s van de OWO-gemeenten; de eerste stap in het verduurzamen van gebouwen en daarmee het beperken van de energievraag is isoleren.

De grootte en complexiteit van deze opgave vraagt veel van de gemeenten. Afzonderlijk zijn de OWO-gemeenten te klein om de opgave te realiseren. Het is efficiënter om de opgave in OWO-verband uit te voeren. Door samen te werken wordt kennis gedeeld en hoeft niet steeds individueel het spreekwoordelijke wiel te worden uitgevonden. In gezamenlijkheid kan beter de benodigde kennis worden opgebouwd of ingehuurd. Bovendien is een gezamenlijke aanpak helder naar de inwoners: in welke gemeente je ook woont, de geboden ondersteuning is hetzelfde. De gemeenten willen een gezamenlijk Energiebureau oprichten voor het informeren, faciliteren en ontzorgen van inwoners bij energiebesparing en het verduurzamen van woningen.

1.3 Functie van dit actieplan

De afgelopen jaren hebben de OWO-gemeenten met de TVW een gezamenlijke visie op de warmtetransitie ontwikkeld. We willen nu zo snel mogelijk stappen zetten en starten met de uitvoering van gebouwgebonden maatregelen (isoleren, het installeren van warmtepompen, etc.). Inwoners beslissen als huiseigenaren[1] of en wanneer ze verduurzamingsmaatregelen treffen voor hun woning. De gemeenten willen, binnen hun taak, inwoners hier maximaal bij ondersteunen en faciliteren. Hiervoor wordt een OWO Energiebureau opgezet met drie hoofddoelstellingen:

1. Reductie van de CO_2 uitstoot in de gebouwde omgeving met minimaal 20% in 2030 ten opzichte van 2019 en aardgasvrij in 2050 (conform de TVW's).
2. Verlagen van de energiekosten van inwoners door isolatie.
3. Ondersteunen bij (risico op) energie-armoede.

In dit actieplan staat welke werkzaamheden het Energiebureau gaat uitvoeren. We zien het opzetten van het Energiebureau daarom als een groeimodel. Nog dit jaar willen we ervoor zorgen dat onze inwoners extra financiële ondersteuning krijgen bij de verduurzaming van hun woning wanneer zij te maken hebben met energiearmoede of wonen in woningen met een zeer slecht energielabel. Vanuit het Nationaal Isolatie Programma ondersteunt het Rijk ons daarin met aanvullende middelen (de "Specifieke Uitkering (SpUk) Lokale Aanpak Isolatie", hierna te noemen "Lokale Aanpak Isolatie, zie ook 1.5).

Hoofdstuk 2 beschrijft de activiteiten die we als gemeenten op basis van de Lokale Aanpak Isolatie op korte termijn opstarten. Van daaruit bouwen we het Energiebureau verder uit. **Hoofdstuk 3** beschrijft waar we naar toe werken en welke diensten we onze inwoners in de toekomst willen bieden om hen te ondersteunen bij het verduurzamen van hun woning.

1.4 Wensen uit de samenleving

In 2021 is voor de Transitievisie Warmte een enquête gehouden onder de inwoners. Hieron is gevraagd naar de belangrijkste aandachtspunten in de transitie naar aardgasvrij wonen en tips voor de gemeenten (zie bijlage 1). De volgende vier punten kwamen uit de enquêtes naar voren:

1. **Informatie en Communicatie-** Een aantal inwoners geeft aan dat zij graag regelmatig en tijdig op de hoogte wordt gesteld van de gemeentelijke ontwikkelingen rondom aardgasvrij wonen, eventueel in een buurtkrant, een folder of online via bijvoorbeeld e-mail of social media.
2. **Financiën** Uit de resultaten blijkt dat er veel zorgen zijn over de kosten van het aardgasvrij worden. Veel inwoners geven aan dat zij het gevoel hebben dat zij met kosten worden opgezadeld, of dat zij het niet kunnen betalen. Het belang van een betaalbare oplossing wordt daarom meermaals aangestipt door de respondenten.
3. **Subsidies** Aansluitend op het vorige punt over de kosten worden er veel opmerkingen gemaakt over subsidies. Allereerst worden subsidies als een belangrijk middel geacht om de kosten van de warmtetransitie te kunnen overzien voor inwoners. Wat daarbij opvalt, is dat er vaak de wens wordt uitgesproken voor een duidelijk overzicht van beschikbare subsidies.
4. **Technische haalbaarheid** Een deel van de inwoners geeft aan belemmeringen te zien bij het overstappen op aardgasvrij wonen, met name omdat zij niet volledig overtuigd zijn van de kwaliteit en waarde van de alternatieven. Verder werd aagegeven dat het belangrijk is een alternatief voor aardgas aan te dragen dat rekening houdt met de leeftijd van de woning.

Met het Energiebureau ondersteunen we inwoners op de vier bovengenoemde punten.

[1] *Geldt ook voor andere gebouwen dan alleen woningen.*

1.5 Beschikbare middelen vanuit het Rijk: Nationaal Isolatie Programma

Rijksmiddelen: voor inwoners en voor gemeentelijke ondersteuning

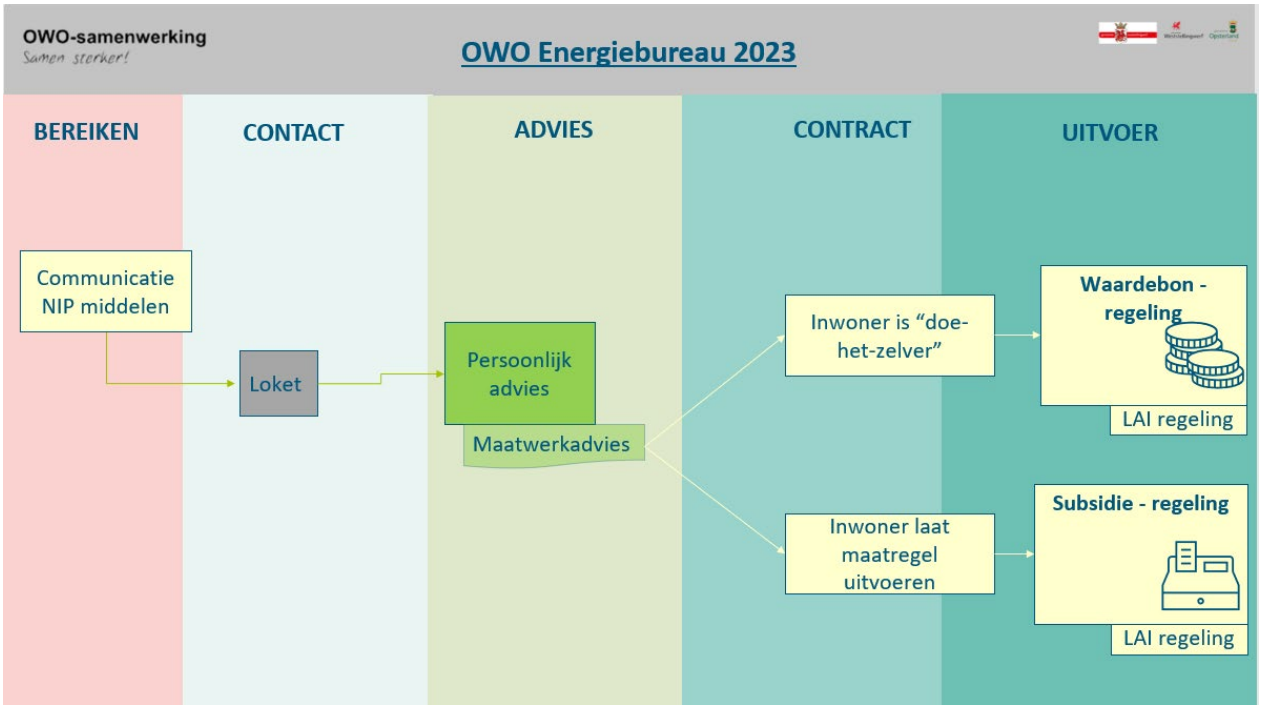
Als onderdeel van het Nationaal Programma Lokale Warmtetransitie[2] is het Rijk gestart met het Nationaal Isolatie Programma. Het doel is om 2,5 miljoen woningen te isoleren in de periode tot en met 2030. De nadruk ligt daarbij op 1,5 miljoen slecht geïsoleerde woningen met energielabel D, E, F en G. Om continuïteit te garanderen stelt het Rijk tot en met 2030 vier miljard euro beschikbaar. Voor het isoleren van particuliere woningen worden de volgende middelen beschikbaar gesteld:

- Als onderdeel van het Nationaal Isolatieprogramma (NIP) heeft het Rijk met de Specifieke Uitkering Lokale Aanpak Isolatie (hierna te noemen LAI) geld beschikbaar gesteld voor eigenaar-bewoners van slecht geïsoleerde woningen (energielabel D, E, F en G) waarbij 80% van de woningen onder de gemiddelde WOZ-waarde binnen de gemeente of de NHG-standaard (€429.300,-) moet liggen. Gemeenten kunnen deze Lokale Aanpak Isolatie gelden aanvragen en moeten daarbij aangeven hoe ze deze gelden willen inzetten[3]. Voor de OWO-gemeenten is in totaal in verschillende tranches ruim 11 miljoen euro beschikbaar vanuit het NIP. Aanvullend en stapelbaar bestaan er tal van subsidieregelingen voor particulieren zoals subsidies op warmtepompen en isolatiemaatregelen (SDE). Onderdeel van de aankondiging voorjaarsbesluitvorming over aanvullende klimaat-maatregelen is een voorstel extra middelen beschikbaar te stellen voor mensen die zelf willen klussen aan de woning en een eventuele ophoging van het warmtefonds [4].
- De provincie overweegt om de rijksbijdrage voor de LAI aan te vullen met een bijdrage uit de “windgelden” van de provincie.
- Aanvullend op middelen om inwoners te ondersteunen, krijgen gemeenten extra middelen van het Rijk om de personele capaciteit in lijn te brengen met de nieuwe gemeentelijke taken vanuit het Klimaatakkoord (uitvoeringskosten klimaatbeleid [5]). Daarnaast wordt op dit moment wordt gewerkt aan een aanvullende regeling bedoeld om gemeenten te ondersteunen bij hun regionale samenwerking in de warmtetransitie (de SPUK Regionale Structuur) [6] en ligt het in de lijn der verwachting dat er specifieke regelingen worden uitgewerkt voor bijvoorbeeld de ondersteuning van de lokale Fixteams.

[2] *https://www.nplw.nl/nplw/bibliotheek+nplw/2407423.aspx*
[3] https://www.rvo.nl/subsidies-financiering/spuk-lokale-aanpak-isolatie
[4] *Bijlage 1A - https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2023/04/26/voorjaarsbesluitvorming-klimaat*
[5] *https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2023/02/27/ruim-%E2%82%AC1-miljard-voor-uitvoering-klimaatbeleid-gemeenten-en-provincies*
[6] *https://www.internetconsultatie.nl/spuk_regionale_structuur_nplw/b1*

2 Korte termijn ondersteuning: het “OWO Energiebureau Light”

Gezien de urgentie willen we onze inwoners zo snel en zo concreet mogelijk helpen met het isoleren van hun woning. De middelen die we vanuit de LAI tot onze beschikking hebben laten we zo direct mogelijk ten gunste komen aan onze inwoners. Daartoe roepen we een subsidie- en een waardebonregeling in het leven (zie 2.4). Zo kan de uitvoer van de verduurzaming direct van start. Omdat niet alleen alle woningen anders zijn, maar natuurlijk ook hun bewoners, zetten we - naast een subsidie- en waardebonregeling in op extra ondersteuning: (1) gedegen advies over de te nemen maatregelen (zie 2.3) de mogelijkheid tot extra ondersteuning (bijvoorbeeld voor het vinden van aanvullende financiering of het komen tot de subsidieaanvraag) vanuit het loket OWO Energiebureau (zie 2.2). Om ervoor te zorgen dat de middelen beschikbaar komen bij de mensen die ze het hardste nodig hebben, benaderen we hen zo persoonlijk mogelijk (zie 2.1),

Figuur 1. Het OWO Energiebureau bij oprichting in 2023. ***In welke fase van de verduurzamingsopgave een inwoner ook is (oriënterend, of al toe aan de uitvoer); het OWO Energiebureau is hun eerste aanspreekpunt.***

Op korte termijn starten we met een programma voor het isoleren van woning op basis van de gelden voor de Lokale Aanpak Isolatie.

- Vanuit deze aanvraag is voor de drie gemeenten in 2023 in totaal ruim 3 miljoen euro beschikbaar voor ongeveer 2100 woningen, €1.460,- per woning (incl. uitvoeringskosten). Deze bijdrage moet voor einde van 2026 zijn uitgegeven. Daarna komt er waarschijnlijk in een volgende tranche weer middelen beschikbaar voor alle gemeenten.
- Het doel van de LAI is woningen energiezuiniger te maken zodat energie(kosten) worden bespaard en de CO_2 uitstoot verminderd (als stap richting aardgasvrij). Een labelsprong zorgt er ook voor dat de woningwaarde toeneemt.

2.1 Doelgroep bereiken

De doelgroep die in aanmerking komt voor de LAI gelden is omschreven in paragraaf 1.5. Uit ervaring blijkt dat een grote groep mensen de weg naar verduurzamings-subsidies niet weten te vinden. Op

provinciale schaal komt er een campagne die zich richt op de zelfredzame groep. Als gemeenten zetten we voor de communicatie in op de niet-zelfredzame groep. Dit zijn met name de woningeigenaren waar energiearmoede een rol speelt. We zetten daarbij zo veel mogelijk in op een persoonlijke benadering. Dit doen we in overleg met de collega's van het sociaal domein die een deel van deze doelgroep goed in beeld hebben. Uiteraard wordt daarbij rekening gehouden met geldende regels omtrent privacy.
Voor de kleinere dorpskernen en het landelijke gebied willen we de bestaande netwerken gebruiken om de regeling onder de aandacht te brengen. Het gaat bijvoorbeeld om de energiewerkgroepen, energiecoöperaties en de energiecoaches. In de grotere kernen gaan we zelf actief naar de doelgroep toe. In bijlage 2 is de communicatie aanpak opgenomen zoals is meegestuurd bij de LAI-aanvraag.

Een grote groep inwoners heeft helemaal geen mogelijkheden om eigen middelen in te zetten voor isolatiemaatregelen. Het is wel belangrijk dat ook deze groep de kans krijgt om besparingsmaatregelen te treffen. Hieronder is een rekenvoorbeeld opgenomen om te laten zien hoe we denken de financiering van isolatiemaatregelen voor deze doelgroep mogelijk te maken.

Woning X: Stapelvoorbeeld		
Groep 120% sociaal minimum		
Offertes bedrijven voor bodemisolatie en glas		**€ 6719**
Af: subsidies		
ISDE	€ -1096	
Lokale aanpak NIP	**€ -1314**	
Windgelden Provincie	€ -2500	
		€ -4910
Nog nodig		**€ 1809**
Af: lening		
Warmtefonds	€ 1809	
Overige	-	
Resultaat		**€ 0**
Looptijd lening	**84 maanden**	
Bruto maandlasten	**€21,54**	

Dit rekenvoorbeeld gaat er vanuit dat provincie bijdrage doet vanuit de Windgelden.

2.2 Loket en coördinatie

Coördinerende partij

Op provinciale schaal wordt een partij geselecteerd die de uitvoering van de Lokale Aanpak Isolatie - regeling coördineert voor de gemeenten. Denk aan partijen als het Duurzaam Bouwloket of Winst uit je woning. Deze partij heeft een loketfunctie, ze informeert en adviseert inwoners en neemt aanvragen in behandeling. Bij de inzet van een aannemer of installateur zet ze de vraag eventueel door naar een geselecteerde uitvoerende partij. Daarnaast verzorgt dit bureau de administratieve afhandeling voor de gemeenten.

Bijzondere gevallen: klantcontactfunctionaris

Zoals altijd zullen er uitzonderingsgevallen zijn. Mensen die net buiten de regeling vallen, maar die we in de geest van de regeling graag willen helpen. Mensen waar extra hulp nodig is. Mensen die er zelf niet helemaal uit komen.

- Om te voorkomen dat een inwoner met vragen of zorgen van het kastje naar de muur wordt gestuurd stellen we een klantcontactfunctionaris aan (1,5 fte). Dit is een taak die bij de drie

gemeenten zelf komt te liggen. Deze persoon is de spin in het web van het OWO Energiebureau 2023: hij/zij zorgt voor afstemming met de hierboven geschetste coördinerende partij, met het sociaal domein van de drie gemeente, coördineert en ondersteunt in inwonersvragen en stemt dit met de betreffende inwoners af. Waar nodig zet hij/zij deze vragen door naar de juiste plek. Daarbij is het volgende een belangrijk onderdeel van de aanpak:
Voor de niet-zelfredzame groep willen we als gemeente ook de mogelijkheid bieden tot direct fysiek contact waarbij inwoners bijvoorbeeld worden geholpen bij het invullen van de papieren, de interpretatie van adviezen of onzekerheden in de uitvoering. In eerste instantie zien we hier een rol voor onze energiecoaches, die ook nu al op vrijwillige basis al bij mensen thuis komen en hen voorzien van advies en/of uitvoer van de ietwat kleinere energiebesparingsmaatregelen.

Provinciale Regeling LAI-middelen
Om de gelden rechtmatig uit te geven moet een (juridische) regeling worden opgesteld. Op provinciale schaal werken we samen aan één uniforme regeling voor de LAI-middelen. Eén regeling op provinciaal niveau heeft de volgende voordelen:

- eenduidigheid richting inwoners;
- eenvoudigere aanbesteden van het coördinerende werk;
- minder foutgevoeligheid in de uitvoering;
- efficiënter doordat niet iedereen individueel een regeling gaat opzetten.

Gemeenten die niet meedoen aan de provinciale regeling moeten zelf een voorbereidings- en uitvoeringstraject voor de LAI-gelden organiseren.

De rol van klantcontactfunctionaris willen we in eerste instantie laten invullen door een drietal professionele, betaalde energiecoaches. Iedere gemeente 0.5 fte. Door de functie op te knippen in meerdere personen kan er van elkaar geleerd worden, kan men elkaar onderling vervangen en is het OWO Energiebureau vanaf de start ten alle tijden bereikbaar. Bij de start zal één persoon per gemeente aangenomen worden, Uiteindelijk zal de aansturing direct vanuit het OWO Energiebureau plaatsvinden, waarbij inbedding afhankelijk is van de verkenning organisatiemodel (zie 3.3)

2.3 Advies

Veel inwoners weten waarschijnlijk al welke verduurzamingsmaatregelen ze aan hun woningen willen nemen. Een deel wil echter ook advies over wat de beste maatregel is om energie te besparen. Hiervoor stellen we maatwerkadviezen beschikbaar zodat inwoners in beeld krijgen hoe ze stapsgewijs hun woning kunnen verduurzamen richting aardgasvrij.

2.4 Contract en uitvoering

Doe-het-zelvers
Veel mensen klussen zelf aan hun huis en verduurzamen zo hun woning. Met een waardebonregeling ondersteunen we deze groep. Voor de waardebon kan bouw- en isolatiemateriaal worden gekocht. Het materiaal moet voldoen aan de criteria van de landelijke ISDE-regeling. We kijken nog hoe we hiervoor kunnen samenwerken met de bouwmarkten en andere leveranciers van bouwmaterialen in onze gemeenten.

Uitvoerende partij
De werkzaamheden kunnen ook worden uitgevoerd door een aannemer of installateur. Aannemers en installateurs die werkzaamheden willen uitvoeren vanuit de LAI-regeling kunnen zich aanmelden bij de provincie en als ze beschikken over de vereiste kwalificaties dan komen ze in de pool. Een belangrijke kwalificatie is bijvoorbeeld het in achtnemen van de flora en fauna regels. In principe selecteert de inwoner uit deze pool de aannemer of installateur die de werkzaamheden gaat uitvoeren. De inwoner is de opdrachtgever.

2.5 Vervolgstappen

1. De rijksbijdrage is in mei 2023 aangevraagd bij het Rijk. Op provinciaal niveau wordt voor de LAI-regeling door de Friese Energie Tafel (FET) drie zaken geregeld:
    - Opstellen van een (subsidie)regeling voor de uitvoering van de Lokale Aanpak Isolatie.
    - Organiseren van een aanbesteding voor een bureau die de uitvoering van de regeling voor de gemeenten coördineert.
    - Realiseren van een pool van aannemers en installateurs

    De OWO-gemeenten zijn aangehaakt bij het FET en praten en beslissen mee over de aanpak.

2. De in bijlage 2 beschreven communicatiecampagne moet worden opgestart. Een communicatieadviseur is nodig (18 uur per week) om dit gericht op te pakken. Aanvullend is er budget nodig (zie 2.6) om communicatiemiddelen te ontwikkelen.

3. Uitbreiding van formatie is nodig om de klantcontactfunctionaris aan te stellen die de werkzaamheden oppakken zoals beschreven in 2.1 en 2.2. Deze functie betekent verder:
    - Spin in het web.
    - Coördineert en ondersteund vragen in afstemming met vrijwillige Energiecoaches.
    - Organiseert opleidingen energiecoaches en verbind onderling de vrijwilligers
    - Heeft feeling met sociaal domein
    - Is aanspreekpunt voor gemeente, voor inwoners en energiecoaches.
    - Kan een individuele hulpvraag oppakken en noodzakelijke ondersteuning bieden of organiseren zowel financieel, bouwkundig en administratief. Deze rol sorteert ook voor op de verder doorontwikkeling van het Energiebureau (zie hoofdstuk 3).

4. Voor de waardebonregeling moet (door de provincie) contact worden gezocht met de bouwmarkten en andere leveranciers van isolatiemateriaal.

2.6 Financiering

Onderstaand overzicht is op basis van de LAI-aanvraag zoals deze in mei 2023 is gedaan. Gemeenten hebben tot eind 2026 om deze middelen uit te geven.

- Uitgangspunt is dat de isolatiemaatregelen worden betaald uit de LAI gelden, eventueel door de aanvragende inwoner gestapeld met andere subsidies.
- De kosten van het coördinerende bureau worden ook uit de NIP gelden betaald. Alle andere kosten zoals de maatwerkadviezen, communicatiecampagne en de communicatiemedewerker worden door de OWO-gemeenten gefinancierd.
- De klantencontactfunctionaris vergt een formatie uitbreiding van 0,5 fte per gemeente.

De isolatiemaatregelen en de kosten voor het coördinerende bureau worden betaald uit de rijksbijdrage voor de Lokale Aanpak Isolatie. Opsterland en Ooststellingwerf krijgen precies hetzelfde bedrag, Weststellingwerf iets minder aangezien de doelgroep daar kleiner is dan in de andere twee gemeenten. De overige kosten worden gelijk verdeeld over de drie gemeenten.

	Opsterland	Weststellingwerf	Ooststellingwerf	per woning	aantal	
LAI gelden 2023-2024	€ 1.046.820	€ 958.582	€ 1.046.820	€ 1.460	2.091	
Bijdrage gemeente	€ 129.398	€ 129.398	€ 129.398			
totaal						
Isolatie maatregelen (LAI)	€ 942.138	€ 862.724	€ 942.138	€ 1.314		
Coördinerend bureau (LAI)*	€ 104.682	€ 95.858	€ 104.682	€ 146		
Maatwerkadvies	€ 41.250	€ 41.250	€ 41.250	€ 500	250	
Communicatieadviseur	€ 15.444	€ 15.444	€ 15.444			eerste half jaar 18 uur per week
Gemeentelijke communicatiecampagne	€ 22.704	€ 22.704	€ 22.704			
Klantencontact functionaris	€ 50.000	€ 50.000	€ 50.000		1,5 fte	per jaar
totaal	**€ 1.176.218**	**€ 1.087.980**	**€ 1.176.218**			

*Hierbij is er vanuit gegaan dat de coördinatiekosten worden gefinancierd uit de LAI gelden. Een andere optie is dat de volledige 1.460 euro naar isolatiemaatregelen gaat en de gemeenten het coördinerende bureau uit andere middelen betaald. Ten tijde van het opstellen van deze rapportage is daar nog geen definitieve beslissing overgenomen.

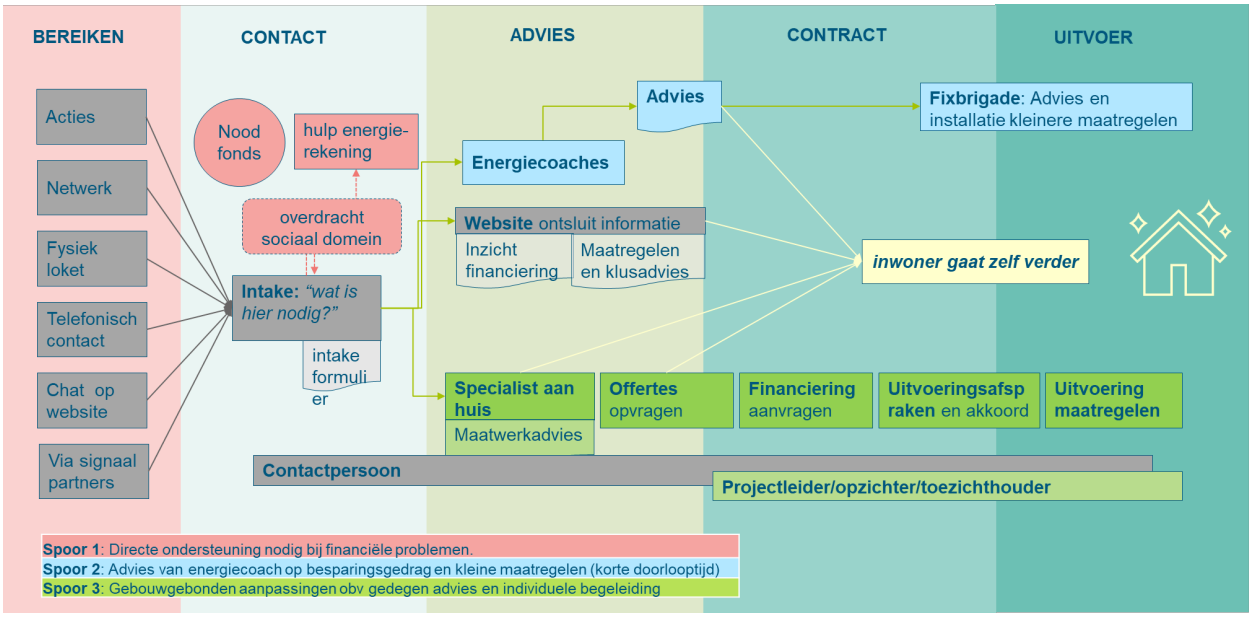
3 Lange termijn Energiebureau OWO

Het is de bedoeling om het Energiebureau de komende jaren verder te laten groeien naar het loket waar alle woning- en gebouweigenaren in onze gemeenten terecht kunnen voor vragen over of ondersteuning bij energiebesparing in hun gebouw. De activiteiten zoals omschreven in het voorgaande hoofdstuk zijn de basis van het Energiebureau, waarbij de aanvraag van LAI-middelen een welkome aanleiding is. Dit hoofdstuk beschrijft de activiteiten die nodig zijn om te komen tot een volledige oprichting van het Energiebureau. We geven hiermee aan waar we naartoe werken, waarbij we wel flexibel blijven gezien de dynamiek in de energietransitie.

Figuur 2 toont de activiteiten van het uiteindelijke Energiebureau, weergegeven aan de hand van de verduurzaming-fase van de inwoner. Door de activiteiten aan de hand van de verschillende fases vorm te geven (ook wel de “klantreis” genoemd[7]), doen we recht aan de verschillende ondersteunings-behoeften zoals geschetst in paragraaf 1.4: informatie, inzicht in financiering en technische haalbaarheid en waar nodig en mogelijk ondersteuning bij de financiering door middel van subsidies.

Het Energiebureau is er voor alle inwoners, maar ieder mens, iedere woning, iedere situatie is uniek. In OWO-verband onderscheiden we daarom drie sporen ondersteuning;

1. Een spoor waarbij we directe ondersteuning bieden bij (financiële) problemen in nauwe samenwerking met het sociaal domein van de betreffende gemeente.
2. Een spoor waarbij we voorzien in advies en uitvoering van relatief kleine maatregelen welk op korte termijn gerealiseerd kunnen worden. Dit in nauwe samenwerking met onze (vrijwillige) energiecoaches.
3. Een spoor waarbij we de isolatieopgave van de inwoner zo concreet mogelijk ondersteunen.

Figuur 2. De activiteiten van het uiteindelijke Energiebureau weergegeven aan de hand van de verduurzaming-fase van de inwoner.

3.1 Bereiken en intakegesprek

De eerste stap is het bereiken van de doelgroep, zodat zij het Energiebureau kennen en weten wat het voor hen kan betekenen. Vervolgens is het belangrijk dat het eerste contact laagdrempelig is. Hoe we dat doen staat in deze paragraaf.

[7] https://www.tno.nl/nl/newsroom/2023/02/ervaringen-bewoners-aardgasvrij/

3.1.1 Brede publiekscampagne

Voor de brede publiekscampagne van het Energiebureau hebben we als basis een communicatieframe ontwikkeld (zie bijlage 2). Dit strategisch communicatieframe bestaat uit acht bouwstenen die samen laten zien welke keuzes we maken, waar we voor gaan, wat en wie we daarvoor nodig hebben, hoe de prioriteiten liggen en waarom we dit doen. Met het frame zijn de belangrijkste uitgangspunten voor de communicatie vastgesteld. Onderdeel van het frame is de aanpak. Hierin zijn de communicatieboodschap, strategie en communicatiemiddelen verder uitgewerkt.

Onderdelen van de boodschap:
Voor het verduurzamen van uw woning is het altijd een goed moment. Dat levert geld en meer comfort op. Wij helpen u daar graag bij. Samen met u kijken wij waar en hoe u kunt beginnen en hoe u dat kunt betalen. Dat doen we stap voor stap.

De strategie die we hiervoor hanteren:
- Gedifferentieerde aanpak per doelgroep – doelgroep hier ook bij betrekken:
  - Persoonlijke benadering huiseigenaren die er krap bij zit (Energiearmoede).
- We benutten het enthousiasme dat er in een aantal OWO-dorpen is.
- What's in it for me: Het moet duidelijk zijn dat inwoners het verduurzamen van de woning vooral voor zichzelf doen: het bespaart geld en levert meer comfort op. CO_2-reductie is het uiteindelijke doel maar dat benoemen we niet als eerste.
- We zoeken de inwoners actief op, daar waar ze zijn (bij evenementen, in bouwmarkten).
  - Mogelijk inzetten van taalhuizen, werkgroepen en belangenorganisaties voor mensen die laaggeletterd zijn (kunnen feedback geven op de campagne).
  - Inzetten van sociale werkbedrijven als ambassadeurs richting hun medewerkers.
- We sluiten aan bij wat er al is: o.a. energiecorporaties en energiecoaches (inzetten als ambassadeur).
- Campagne voor Energiebureau in nieuwe projecthuisstijl waarin alle drie de gemeenten zich kunnen vinden.
- In de campagne is in één oogopslag duidelijk dat deze van de drie gemeenten komt (in verband met betrouwbaarheid en onafhankelijkheid).
- We zetten in op gezamenlijke acties met groepen woningen die op elkaar lijken (mogelijk profiteren van gezamenlijke inkoop).
- We organiseren acties om met mensen in contact te komen, zoals de witgoed wissel.

3.1.2 Eerste contact

Bewoners kunnen via verschillende kanalen contact opnemen met het Energiebureau. We richten meerdere fysieke loketten in waar bewoners terecht kunnen voor vragen of voor aanmelding van een intakegesprek. Zowel telefonisch als digitaal kan ook contact worden gezocht en een afspraak worden gepland voor een intake. We vragen onze partners in het sociaal domein om mensen met vragen ten aanzien van energiebesparing door te verwijzen naar het Energiebureau.

Intakegesprek
Tijdens het intakegesprek wordt de vraag en de specifieke situatie van de bewoner in kaart gebracht. Hiervoor wordt een standaard intakeformulier gebruikt en iedere inwoner zal een unieke "case" worden genoteerd, zodat opvolging goed gemonitord kan worden. Na het intakegesprek kan er doorverwezen worden naar:

1. direct advies/informatieverstrekking via de website;
2. ondersteuning in advisering en uitvoer van kleinere maatregelen door de Energiecoaches;
3. advies over maatregelen en bijbehorende kosten door een specialist.

In de volgende paragraaf worden deze opties verder uitgewerkt.

Steeds meer inwoners hebben acute financiële problemen door de snel stijgend energiekosten. In deze situaties moeten mensen eerst “lucht krijgen”; directe ruimte in de portemonnee om in het dagelijks levensonderhoud te kunnen blijven voorzien. Daarbij is ondersteuning vanuit het sociaal domein gewenst. Als de acute problemen zijn opgelost kan worden gewerkt aan de structurele oplossing; het terugdringen van de energievraag door isolatie en andere besparingsmaatregelen. Het Energiebureau werkt samen met sociale domein van de gemeenten om die ondersteuning te bieden die in de gegeven situatie het best passend is.

Contactpersoon: klantcontactfunctionaris

Na het intakegesprek wordt iedere bewoner gekoppeld aan een vast contactpersoon die gedurende het gehele proces beschikbaar is voor vragen van de inwoner. Daarnaast is deze persoon verantwoordelijk voor de monitoring van de beantwoording van de ondersteuningsvraag. Is de inwoner geholpen bij het advies? Kan hij zelf verder met het isoleren van de woning?

- Niet? Zijn er nog andere zaken waar we als gemeente mee kunnen ondersteunen? De contactpersoon is op de hoogte van alle “ondersteunings-tools” die het Energiebureau in de aanbieding heeft.
- Wel? Omdat uiteindelijk het doel is onze inwoners te ondersteunen in het nemen van daadwerkelijke maatregelen zal de contactpersoon een half jaar na het laatste contact weer contact opnemen met de bewoner om te horen hoe alles is verlopen.

Backoffice Energiebureau

Voor de werving, opleiding, ondersteuning en coördinatie van energiecoaches, de Fixbrigades, en de vrijwilligers die helpen bij financiën, is centrale coördinatie van belang. Bij de start van het Energiebureau neemt de klantcontactfunctionaris een groot deel van deze taken voor zijn of haar rekening. Wanneer het Energiebureau verder groeit voorzien we dat dit takenpakket opgeknipt wordt in enerzijds de contactperso(o)n(en) zoals hierboven gesproken en anderzijds een Office Manager die verantwoordelijk is voor de dagelijkse aansturing van de interne processen.

3.2 Advies

1. **Direct advies/ informatieverstrekking**
   In vele gevallen kan al tijdens de intake een bewoner direct van de benodigde informatie en adviezen voorzien worden. We zorgen voor een overzichtelijke en complete website waar alles te vinden is over de nodige maatregelen aan de woning, de financiering en de subsidies die voor een inwoner beschikbaar zijn[8]. In een eventueel vervolggesprek kan de aangewezen contactpersoon ondersteunen bijvoorbeeld bij het invullen van een subsidieaanvraag, duiding geven aan de informatie op de website en/of onderzoeken of aanvullende ondersteuning nodig is.
2. **Energiecoach**
   De tweede optie is een vervolggesprek met een energiecoach die bij de bewoner langs gaat om advies te geven over eenvoudige (niet bouwkundige) besparingsadviezen. Naar aanleiding daarvan kan de Fixbrigade langskomen om de maatregelen uit te voeren. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan het instellen van de cv-ketel[9], waterzijdig inregelen van de radiatoren, en het plaatsen van radiatorfolie, brievenbusborstels of tochtstrips. Uiteraard kan de inwoner ook zelf de adviezen van de energiecoach uitvoeren. Benodigde materiaal kan dan gratis geleverd worden. Hiervoor zijn partijen in Fryslân beschikbaar.

[8] *Deze informatievoorziening laten we voor een groot deel aansluiten op de landelijke informatievoorziening via de webpagina verbeterjehuis.nl, welke vanuit het NPLW de komende jaren wordt uitgebreid tot het platform voor particuliere verduurzaming.*
[9] *https://natuurenmilieu.nl/doe-mee/wonen/zet-je-cv-ketel-lager-en-bespaar-energie/#:~:text=De%20meeste%20cv%2Dketels%20staan,bespaart%20direct%20op%20je%20gasverbruik!*

3. Advies van een specialist aan huis

- Het Energiebureau kan ook ondersteunen bij bouwkundige verduurzaming. De start van dit traject is een schouw door een specialist welke gedegen kennis van gebouwgebonden maatregelen heeft en gecertificeerd is te adviseren richting een aardgasvrije woning. Het advies wordt aangevuld door een financieel adviseur die het totale kostenplaatje raamt en daarbij helder omschrijft wat de financieringsmogelijkheden zijn gezien de individuele situatie van de inwoner.
- Samen stellen deze onafhankelijke adviseurs een plan van aanpak op voor het verduurzamen van de woning, een kostenindicatie, financieringsadvies en de gewenste volgordelijkheid van de maatregelen. De vaste contactpersoon kan eventueel helpen bij het aanvragen van subsidies.

Niet alles is direct geregeld. Toch willen we op twee punten het eindbeeld maatwerkadvies schetsen.

1. In 2030 ligt in iedere woning een stappenplan.
Goede voorbereiding is het halve werk. We zetten erop in dat in 2030 voor alle woningen in onze drie gemeentes een helder stappenplan gemaakt is. Dit stappenplan geeft de bewoners inzicht in wat er al gedaan is en wat er nog moet gebeuren.

Vanuit OWO verband zetten we in op onafhankelijke advisering over de noodzakelijke isolatiemaatregelen om de woning “aardgasvrij-ready” te krijgen, de volgordelijkheid (waar mee te starten), een inschatting van de kosten en een overzicht van de mogelijke middelen om dit te financieren (subsidies, stapelmogelijkheden, aantrekkelijke financiering)

- Hierbij wordt ook advies over ventilatiemaatregelen en warmtepompen meegenomen.
- In de advisering wordt rekening gehouden met de wet natuurbeheer.
- Uiteindelijk zal het advies in een afgesloten online omgeving kunnen worden geplaatst, zodat zij mee kan bewegen met de gasprijs en de kosten voor de maatregelen en eventuele arbeid.
- Via de website kan men op basis van online tooling al een eerste advies ontvangen, welke is afgestemd op het maatwerkadvies dat na woninginspectie kan worden geleverd

2. Monitoring op basis van maatwerkadvies.
Om te weten of we in 2030 ons werk goed hebben gedaan, willen we graag inzicht in de huidige staat van de woningvoorraad. Echter: op dit moment het is de Energielabel-database niet altijd accuraat. Een label is alleen verplicht bij verkoop van de woning, waardoor een groot deel van de labels een voorlopig, ingeschat beeld weergeven. Ook telt op dit moment bijvoorbeeld de installatie van PV-panelen ook mee in het Energielabel, wat een vertekend beeld geeft m.b.t. de isolatiegraad van de woning.

Met een dergelijk “vervuild” bestand is het lastig te monitoren of de maatregelen daadwerkelijk leiden tot een labelsprong. Toch zouden we graag het succes van het Energiebureau monitoren aan de hand van de genomen labelsprongen. Door in te zetten op een maatwerkadvies voor al onze inwoners ontstaat niet alleen inzicht voor hen, maar ook voor ons. We zien het als een zeer gedetailleerde “nulmeting”. Vervolgens zullen we richting 2030 ieder jaar voor een bepaalde doelgroep middelen ontsluiten vanuit de LAI-regeling, waarmee we het effect van onze inspanning direct kunnen relateren aan de daadwerkelijk verduurzaming.

In hoeverre dit haalbaar is zal moeten worden onderzocht in de vervolgfase.

3.3 Uitvoer

Zelf uitvoeren
Veel inwoners zijn “doe-het-zelvers” en voeren de geadviseerde maatregelen zelf uit. Vanuit de OWO-samenwerking onderzoeken we de mogelijkheden om deze inwoners te helpen met een “kluswijs-advies” zoals dat in sommige andere gemeenten wordt ontwikkeld. Hierbij krijgen inwoners isolatiemateriaal en geeft een deskundige bij hen thuis advies over de beste manier om het isolatiemateriaal aan te brengen.

Uitvoering door aannemers
Het Energiebureau kan inwoners die een aannemer of installateur inschakelen een lijst geven met bedrijven die in de pool zitten (zie 2.4). De inwoner kan ook zelf een keuze maken voor een uitvoerende partij. In Provinciaal verband wordt gewerkt aan het opzetten van een bedrijvenloket waar met uitvoerende partijen afspraken worden gemaakt.

Persoonlijke begeleiding: projectleider
Voor een beperkt aantal gevallen voorzien we dat inwoners intensievere begeleiding nodig hebben bij de verduurzaming van hun eigen woning. Op termijn willen we een traject aanbieden waarbij een projectleider een groot aantal zaken samen met de inwoners organiseert. Daarbij gaat het dan niet meer alleen om advisering en ondersteuning in het papierwerk, maar ook om het aanwezig zijn bij de gesprekken met de aannemer en de daadwerkelijke uitvoering.

3.4 Vervolgstappen

Het Energiebureau is een groeimodel waarbij wordt gestart met acties die met LAI- middelen worden uitgevoerd. Daarmee staat dan een basis van waar uit het Energiebureau verder kan groeien. Om de verdere groei in gang te zetten is een projectleider of kwartiermaker nodig. Deze persoon moet gefaseerd het energiebureau verder uitbouwen. Daarbij zijn een aantal fasen te onderscheiden met tussen elke fase een beslisdocument. Daarnaast worden activiteiten opgestart die passen in de klantreis zoals in dit hoofdstuk is beschreven en waarvoor ook financiering is.

Oriënterende fase
- Ervoor zorgen dat het Energiebureau in contact is met haar belangrijkste partners
  - intern: vastgoed, sociaal domein, wonen, dorpencoördinatoren, beleidsmedewerker duurzaamheid;
  - extern: energiecoaches, energiecoöperaties, dorpsbelangen, verhuurders.
- Verkenning aanbod verhuurders (woningcorporaties): waar kunnen we elkaar versterken?
- De samenwerking op Provinciaal niveau: wat doen we op welke schaal (provincie, regio zuidoost Fryslân en OWO verband)?
- Kwantitatieve uitwerking isolatieopgave.

Voorbereidende fase
- Welke van de in dit hoofdstuk genoemde activiteiten gaat de gemeente zelf uitvoeren en wat wordt ingekocht?
- De inrichting van de programmastructuur waarbij op basis van scherp geformuleerde (tussen)doelen kan worden gestuurd op mens en middelen.
  - uitwerking doelen inclusief borging op bestuurlijke niveau. In 2026 zal de TVW opnieuw worden geschreven als een programma onder de Omgevingswet. De doelen die we voor het Energiebureau formuleren zullen daar een plek krijgen;
  - uitwerking monitoringsafspraken inclusief borging op bestuurlijke niveau
  - in de isolatie-aanpak dient onderzocht te worden in hoeverre een wijkaanpak bijdraagt aan deze doelen;
  - uitwerking in jaarlijkse activiteiten inclusief capaciteitsplanning en begroting;
  - Inclusief overlegstructuur etc.
- Actief op zoek naar middelen in afstemming met regiocoördinator Nationaal Programma Lokale warmtetransitie.
- Welke organisatiestructuur en (juridische) organisatie- en samenwerkingsvorm past het beste bij het uiteindelijke Energiebureau?

Ontwerpen en inrichten

- Uitwerking activiteiten in functieprofielen en taakomschrijvingen.
- Inrichten van het bureau, inclusief locatieverkenning en het aannemen en aansturen van de uiteindelijke bemensing. Werkprocessen inrichten.
- Verdere uitwerking van de verschillende “ondersteunings-tools”. Zoals in 1.5 toegelicht ligt het in de lijn der verwachting dat voor verschillende onderdelen aanvullende middelen vanuit het Nationaal Isolatie Programma zullen komen. De kwartiermaker ziet erop toe dat we deze optimaal benutten. Te denken valt hierbij aan de verdere uitbouw van:
  - Maatwerkadvies;
  - opzetten/uitbouwen Fixteams;
  - professionaliseren Energiecoaches;
  - scherpe afstemming met sociaal domein.
- Opzetten monitoringprogramma

3.5 Financiering uiteindelijk Energiebureau

- Gemeenten krijgen extra middelen van het Rijk om de personele capaciteit in lijn te brengen met de nieuwe gemeentelijke taken vanuit het Klimaatakkoord (regeling Uitvoeringskosten Klimaatbeleid ook bekend onder SpUK CDOKE[10]).
- Ook wordt op dit moment gewerkt aan een aanvullende regeling bedoeld om gemeenten te ondersteunen bij hun regionale samenwerking in de warmtetransitie (de SPUK Regionale Structuur) [11]

[10] https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2023/02/27/ruim-%E2%82%AC1-miljard-voor-uitvoering-klimaatbeleid-gemeenten-en-provincies

[11] https://www.internetconsultatie.nl/spuk_regionale_structuur_nplw/b1

A1 Wensen vanuit de samenleving

In 2021 is voor de Transitievisie Warmte een enquête gehouden onder de inwoners. Gevraagd is de belangrijkste aandachtspunten in de transitie naar aardgasvrij wonen en tips voor de gemeenten. De volgende vier punten kwamen uit de enquêtes naar voren:

1. Informatie en Communicatie

Een aantal inwoners geeft aan dat zij graag regelmatig en tijdig op de hoogte wordt gesteld van de gemeentelijke ontwikkelingen rondom aardgasvrij wonen, eventueel in een buurtkrant, een folder of online via bijvoorbeeld e-mail of social media. Hierbij geeft een deel van de inwoners aan het lastig te vinden 'door de bomen het bos te zien' in de informatie die beschikbaar is over het onderwerp aardgasvrij wonen, en dat zij graag op een begrijpelijke manier worden geïnformeerd over stappen die zij zelf dienen te nemen en stappen die de gemeente zal gaan nemen. Bijvoorbeeld een stappenplan voor het traject voor het aardgasvrij worden van de gemeenten zou van toegevoegde waarde zijn. Andere tips betreffen het bieden van (gratis) advies op maat, het betrekken van energiecoaches en het uitlichten van een 'goed voorbeeld', dus een woning die aardgasvrij is gemaakt. Verder geven met name inwoners van oudere woningen aan graag advies te krijgen over het aanpakken van hun woning, aangezien isolatie en overstap op alternatieven hierbij vooral vaak een lastige kwestie is. Veel inwoners geven aan dat ze zelf graag de mogelijkheid krijgen betrokken te worden in het proces van aardgasvrij worden van de gemeenten. Hiermee kan veel negativiteit rondom het onderwerp worden weggenomen, alsmede mogelijke valkuilen worden besproken en zal er meer wederzijds begrip zijn voor de positie van gemeenten en inwoners.

2. Financiën

Uit de resultaten blijkt dat er veel zorgen zijn over de kosten van het aardgasvrij worden. Veel inwoners geven aan dat zij het gevoel hebben dat zij met kosten worden opgezadeld, of dat zij het niet kunnen betalen. Het belang van een betaalbare oplossing wordt daarom meermaals aangestipt door de respondenten. Een tip die zij daarbij geven, is om in ieder geval duidelijke informatie over het kostenplaatje te verschaffen. Ook wordt een aantal keer de wens uitgesproken dat bij een verplichte overschakeling naar aardgasvrij, de bewoner kostenvrij wordt gehouden. Bovendien wordt vaak het begrip 'collectief inkopen' genoemd. Het lijkt er daarmee op dat de bereidheid tot het maken van kosten groter is wanneer het gezamenlijk gebeurt. Belangrijk is daarbij natuurlijk het bijkomende voordeel van een mogelijk lagere prijs voor bijvoorbeeld zonnepanelen of isolatie wanneer dit collectief kan worden ingekocht. Verder worden vaak zorgen geuit over mensen met een laag inkomen. Voor minima kan het een flinke investering zijn om van het aardgas af te gaan. Hier moeten gedegen plannen voor gemaakt worden. Als laatste hebben veel respondenten het over de financiële belemmeringen betreft de overgang naar aardgasvrij wonen. In het geval van oude huizen is het zo dat er vaak veel geïnvesteerd moet worden. Bij mensen van een hogere leeftijd is probleem vooral dat de investering die nodig is vaak niet meer terugverdiend wordt. In beide gevallen is de drempel daarom relatief hoog om investeringen, indien nodig, te begaan.

3. Subsidies

Aansluitend op het vorige punt over de kosten worden er veel opmerkingen gemaakt over subsidies. Allereerst worden subsidies als een belangrijk middel geacht om de kosten van de warmtetransitie te kunnen overzien voor inwoners. Wat daarbij opvalt, is dat er vaak de wens wordt uitgesproken voor een duidelijk overzicht van beschikbare subsidies, maar ook dat de subsidies 'toegankelijker' moeten worden. Meerdere respondenten geven aan dat zij meer en betere informatie over subsidies zouden willen ontvangen. Daarnaast wordt de wens uitgesproken dat de subsidies ook moeten gelden wanneer de maatregelen zelfstandig uitgevoerd worden en niet alleen wanneer dit door een klusbedrijf wordt gedaan.

4. Technische haalbaarheid

Uit de tips en aandachtspunten blijkt dat een aanzienlijk deel van de respondenten waterstofgas als goed alternatief voor aardgas ziet, maar dat het vooral belangrijk is om rekening te houden met de leeftijd van de woning en een alternatief voor aardgas aan te dragen dat daarbij past. Een ander deel van de inwoners geeft aan belemmeringen te zien bij het overstappen op aardgasvrij wonen, met name omdat zij niet volledig overtuigd zijn van de kwaliteit en waarde van de alternatieven. Een aantal respondenten geeft aan dat er twijfel heerst over alternatieven zoals warmtepompen en zonnepanelen en of deze de woning altijd volledig warm zullen krijgen. Verder zijn er inwoners die aangeven graag een duidelijke toelichting te krijgen op de werking van alternatieven, en wordt er aangegeven dat hulp bij goed isoleren van de woning erg nuttig kan zijn. *"Daarnaast is de reactie ook afhankelijk van het type woning, waarbij het voornamelijk voor oudere woningen lastig wordt om van het aardgas af te gaan."*

A2 Communicatie aanpak Lokale Aanpak Isolatie

Vraag 1: Welke aanpak is voorzien om de juiste eigenaar-bewoners te benaderen?
Voor de Specifieke Uitkering Lokale Aanpak Isolatie-gelden richten wij ons alleen op de inwoners die een woning bezitten met een waarde van minder dan de gemiddelde WOZ-waarde en energielabel D tot en met G. De provincie Fryslân richt zich in haar communicatie-aanpak op de zelfredzame groep. Als gemeente zetten we in op de niet-zelfredzame groep. Wel zorgen we voor verbinding met de provinciale en landelijke campagnes. Dit zijn met name de eigenaren waar energiearmoede een rol speelt. We zetten daarbij zo veel mogelijk in op een persoonlijke benadering. Dit doen we in overleg met de collega's van het sociaal domein die een deel van deze doelgroep goed in beeld hebben.

We zoeken onze inwoners op
We zoeken de inwoners op daar waar ze zijn. Denk aan dorpshuizen, scholen, sportclubs, kerken en werkgevers. We gaan actief de dorpen in. Dit doen we met name in dorpen waar veel mensen uit de doelgroep wonen. Op een warme zomeravond gaan we met elkaar in gesprek bij de ijscokar of organiseren we een kleine samenkomst bij de buurtcaravan. Zo brengen we het onderlinge gesprek op gang, zodat buren elkaar ook enthousiasmeren. Een dorpsomroeper maakt de bijeenkomst bekend.

We bespreken onze aanpak met inwoners
Onze aanpak bespreken we in een brainstorm met inwoners uit de doelgroep. Zo kunnen we inspelen op wat er leeft en speelt. Bovendien kunnen zij ons voorzien van goede tips voor de in te zetten communicatiemiddelen.

Herhaling is de kracht van de boodschap
We communiceren in een herkenbare (huis)stijl en zorgen ervoor dat de boodschap op meerdere plekken terugkomt. Zodat inwoners meerdere malen de informatie voorbij zien komen.

Vraag 2: Door wie en op welke wijze wordt de doelgroep benaderd en geïnformeerd?

Door de krachten te bundelen (gemeente intern, extern energiecoaches, lokale werkgevers, dorpsbelang, dorpssteunpunten, ambassadeurs etc.) zorgen we ervoor dat we de doelgroep bereiken. Een communicatieadviseur neemt dit als onderdeel mee in het strategisch communicatieplan.

Ambassadeurs
In onze campagne maken we gebruik van ambassadeurs die het verhaal vertellen. Ook leggen zij uit waarom zij gebruik hebben gemaakt van de regeling. We zetten in op ambassadeurs die dicht bij de doelgroep staan.

We communiceren zo veel mogelijk visueel
We zorgen voor heldere en eenduidige communicatie. We maken in onze campagne zo veel mogelijk gebruik van visuele middelen. Zo ontwikkelen we een kaart met een korte videoboodschap van maximaal 59 seconden waarin we de regeling uitleggen. We onderzoeken de mogelijkheid om de kaart te laten circuleren. Bijvoorbeeld door de kaart weer in te ruilen voor een bespaarmiddel. Onze geschreven tekst voldoet aan leesniveau B1.

Via andere subsidieaanvragen
Op dit moment zijn er andere mogelijkheden voor het aanvragen van subsidie/ toeslag (bijvoorbeeld de energietoeslag). Inwoners die hier gebruik van maken, krijgen in het aanvraagformulier de vraag of de gemeente met hen contact op mag nemen voor andere regelen zoals de NIP/SpUk.

A3 Brede publiekscampagne

Voor de brede publiekscampagne van het Energiebureau hebben we als basis een communicatieframe ontwikkeld. Dit strategisch communicatieframe bestaat uit acht bouwstenen die samen laten zien welke keuzes we maken, waar we voor gaan, wat en wie we daarvoor nodig hebben, hoe de prioriteiten liggen en waarom we dit doen. Met het frame hebben we de belangrijkste uitgangspunten voor de communicatie vastgesteld. Onderdeel van het frame is de aanpak. Hierin zijn de communicatieboodschap, strategie en communicatiemiddelen verder uitgewerkt (leesbare versie in bijlage 3)

Strategisch Communicatieframe Energiebureau

Interne situatie

- Het toekomstige energiebureau is een samenwerking tussen de gemeenten Ooststellingwerf, Weststellingwerf en Opsterland.
- Bij de NIP aanvraag zijn ook de gemeenten Heerenveen en Smallingerland betrokken.
- Ambtenaren van verschillende disciplines werken met elkaar samen in het energiebureau.
- Er is nog geen gezamenlijke huisstijl voor de OWO-gemeenten. Mogelijk kan het Energiebureau een aanleiding zijn om deze te ontwikkelen.
- Er zijn drie colleges van Burgemeester & Wethouders en gemeenteraden die over het voorstel voor het Energiebureau besluiten.
- Beschikbare uren van medewerkers is divers.

Stakeholders

- Huiseigenaren met een WOZ waarde lager dan de gemiddelde WOZ waarde in de gemeente, met label D tot en met G
- Huiseigenaren die willen verduurzamen maar weinig financiële middelen hebben
- Huiseigenaren die willen verduurzamen, beschikken over geld maar niet weten waar ze moeten beginnen
- Huurders
- Particuliere verhuurders
- Inwoners die een bouwvergunning aanvragen
- Toekomstige huiseigenaren
- Medewerkers van de gemeenten
- Tussenpersonen en ambassadeurs zoals makelaars, lokale energiecorporaties, energiecoaches en plaatselijk belangen

Visie

- We zoeken de mensen op, daar waar ze zijn.
- Extern winnen is intern beginnen.
- We gaan op zoek naar ambassadeurs in de dorpen en wijken.
- We hebben onze informatievoorziening goed op orde.
- We communiceren op een toegankelijke manier (leesniveau B1), liefst zo veel als mogelijk visueel.
- We sluiten met onze publiekscampagne aan op de coleur locale van de dorpen.
- We willen inwoners met elkaar in contact brengen.
- We proberen zo veel als mogelijk de informatie die er al is te bundelen en zorgen zo voor overzicht.

Ambitie

- Het energiebureau als loket voor alle energievragen over het besparen van energie en verduurzamen van woningen.
- Inwoners weten met welke vragen ze bij het energiebureau terecht kunnen.
- Inwoners zien ons als een betrouwbare partner en afzender.
- Inwoners laten zien dat investeren loont.

Accountability

- Voor de aanvraag bij het Nationaal Isolatieprogramma (NIP) streven we ernaar dat onderstaande aantallen de subsidie aanvragen.
  - Opsterland: 483 huishoudens
  - Ooststellingwerf: 483 huishoudens
  - Weststellingwerf: 442 huishoudens
- We starten met bovenstaande uitgangspunten als basis en werken in onze gedifferentieerde aanpak per doelgroep uit wat we willen bereiken.
- De communicatieadviseur geeft de brede publiekscampagne vorm en werkt deze verder uit.
- De communicatieadviseur werkt samen met o.a. de dorpscoördinatoren en collega's uit het sociaal domein de aanpak per doelgroep uit.
- De communicatieadviseur bedenkt creatieve manieren om de doelgroep te betrekken bij het uitwerken van de publiekscampagne.

Resources

- Voor het opzetten en uitwerken van de campagne voor het energiebureau gaan we op zoek naar een communicatieadviseur voor 20 tot 24 uur per week.
- We starten de campagne vanuit de NIP aanvraag, hiervoor is budget geraamd van 100.000 euro. Dit is inclusief het inhuren van een communicatieadviseur voor 12 uur per week voor een half jaar.
- Vanuit de NIP aanvraag kijken we wat er aanvullend nodig is

Externe situatie

- Grootste deel van de inwoners wil wel energie besparen maar weet vaak niet hoe en waar te beginnen.
- Stijgende gasprijzen vergroten de noodzaak om energie te besparen.
- Onzekerheid over de toekomst bij inwoners: zetten we nu wel de goede stappen of wachten we nog even?
- Stijgende prijzen van bouwmaterialen en lonen.
- Aannemers met volle agenda's.
- Isoleren is een onzichtbare investering.
- Chronische stress: inwoners die financieel krap bij kas zitten hebben vaak al genoeg stress en overzien daarom niet goed wat ze moeten doen.
- Drijfveer: geld. investeren in duurzaamheid moet wat opleveren.
- Afnemend vertrouwen in de overheid.
- Hoeveelheid aan initiatieven: inwoners zien door de bomen het bos niet meer.

Aanpak

Boodschap: Voor het verduurzamen van uw woning is het altijd een goed moment. Dat levert geld en meer comfort op. Wij helpen u daar graag bij. Samen met u kijken wij waar en hoe u kunt beginnen en hoe u dat kunt betalen. Dat doen we stap voor stap.

Strategie:

- Gedifferentieerde aanpak per doelgroep. We starten met de campagne rondom de NIP-aanvraag.
- Doelgroep betrekken bij het uitdenken van communicatieboodschap en middelen.
- We benutten het enthousiasme dat er al in een aantal dorpen is.
- We benoemen steeds duidelijk wat verduurzaming oplevert (Whats in it for me).
- We zoeken de inwoners actief op, daar waar ze zijn.
- We zetten ambassadeurs in de dorpen in.
- We werken met een communicatiekalender waarin we alle acties en middelen uitzetten in de tijd.

Intern

- Het toekomstige Energiebureau ontstaat uit een samenwerking tussen de gemeenten Ooststellingwerf, Weststellingwerf en Opsterland. (LAI-aanvraag gezamenlijk met Heerenveen en Smallingerland)
- Om te komen tot het Energiebureau werken ambtenaren van verschillende disciplines en teams met elkaar samen.
- Er is nog geen gezamenlijke huisstijl beschikbaar binnen de OWO-gemeenten. Er wordt binnen OWO gewerkt aan harmonisatie van de huisstijl. Er komt een voorstel voor de OWO-directie. Dit bevat nog geen huisstijl voor projecten. Wellicht kan het Energiebureau voor projecten een pilot zijn.
- Er zijn drie colleges van Burgemeester en Wethouders en gemeenteraden die over het voorstel voor het Energiebureau besluiten
- Beschikbare uren van medewerkers.

Extern: wat speelt er in de buitenwereld?

- Het grootste deel van de inwoners wil wel energie besparen, maar weet vaak niet waar en hoe te beginnen.
- Hogere gasprijzen vergroten de noodzaak om energie te besparen.
- Onzekerheid over de toekomst – zijn de stappen die we nu zetten om te verduurzamen wel de goede? Welke ontwikkelingen komen er nog? Nu verduurzamen of toch nog even afwachten?
- Stijgende prijzen van bouwmaterialen en lonen.
- Aannemers met volle agenda's.
- Investeren in een nieuwe keuken is zichtbaar, investeren in isolatiemateriaal niet.
- Chronische stress: mensen die financieel krap bij kas zitten hebben al genoeg stress en overzien daarom niet wat ze moeten doen.
- Drijfveer geld: het moet wat opleveren.
- Afnemende vertrouwen in de overheid.
- Er zijn veel verschillende initiatieven; hoe voorkomen we dat inwoners door de bomen het bos niet meer zien?

Visie: door welke bril kijken wij?

- We gaan naar de mensen toe en zoeken ze op daar waar ze zijn; in de dorpen, wijken, op evenementen.
- Extern winnen is intern beginnen → daar waar inwoners op logische momenten in contact komen met de gemeente wijzen we ze op het bestaan van het Energiebureau (bijvoorbeeld bij het aanvragen van een bouwvergunning, wanneer iemand een beroep doet op de sociale dienst). Dat betekent dat medewerkers van verschillende disciplines moeten weten van het bestaan van het Energiebureau (en met welke vragen ze er terecht kunnen).
- We werken met ambassadeurs in de dorpen en wijken – denk bijvoorbeeld aan energiecorporaties en lokale bouwmarkten.
- We hebben onze informatievoorziening goed op orde, zodat mensen ook zelf veel informatie kunnen vinden (niet iedereen belt).
- We communiceren op een toegankelijke manier, liefst zo veel mogelijk visueel.
- We sluiten met onze campagne aan op de couleur locale van de dorpen.
- We willen binnen de dorpen/wijken mensen met elkaar in contact brengen.
- We schrijven begrijpelijke taal, leesniveau B1.
- We proberen zo veel als mogelijk de informatie die er al is te bundelen en zorgen zo voor overzicht.

Ambitie: wat willen we met communicatie voor elkaar krijgen?

- Het Energiebureau als loket voor alle energievragen over het besparen van energie en verduurzamen van woningen.
- We willen dat onze inwoners weten dat het Energiebureau er is en met welke concrete vragen ze er terecht kunnen.
    - hulp bij het aanvragen van subsidie;
    - advies;
    - concrete acties.
- We willen dat onze inwoners ons zien als een betrouwbare partner wanneer het gaat om energiebesparing/de energietransitie.
- We willen inwoners laten zien/ voelen dat investeren in energiebesparende maatregelen loont voor de portemonnee, maar dat het ook het comfort in huis verhoogt.
- We willen dat onze inwoners weten dat het Energiebureau van de drie gemeenten is (betrouwbare afzender).

Op wie richten we ons?
- huiseigenaren met een WOZ-waarde lager dan de gemiddelde WOZ-waarde in de gemeente, met label D tot en met G;
- huiseigenaren die willen verduurzamen maar weinig financiële middelen hebben;
- huiseigenaren die willen verduurzamen, beschikken over geld maar niet weten waar ze moeten beginnen;
- huurders;
- particuliere verhuurders;
- inwoners die een bouwvergunning aanvragen;
- toekomstige huiseigenaren;
- medewerkers van de gemeenten (als ambassadeur maar mogelijk ook als inwoners van de gemeenten).

Tussenpersonen/ Ambassadeurs
- makelaars en financieel adviseurs (tussenpersoon naar mensen die een woning kopen);
- lokale energiecorporaties;
- energiecoaches;
- plaatselijk Belangen;
- buurtverenigingen;
- aannemers;
- VvE's;
- Woningbouwcorporaties;
- jeugd (mogelijk lespakket);
- netwerkpartners;
- gebiedsteams van de gemeente (bijv. Vlechtwerkers).

Later stadium/ apart spoor
- ondernemers;
- maatschappelijk vastgoed;
- verenigingen.

Communicatie-aanpak

Boodschap
Onderdelen van de boodschap:
Voor het verduurzamen van uw woning is het altijd een goed moment. Dat levert geld en meer comfort op. Wij helpen u daar graag bij. Samen met u kijken wij waar en hoe u kunt beginnen en hoe u dat kunt betalen. Dat doen we stap voor stap.

Strategie
- Gedifferentieerde aanpak per doelgroep – doelgroep hier ook bij betrekken:
  - Persoonlijke benadering huiseigenaren die krap bij zit (Energiearmoede).
- We benutten het enthousiasme dat er in een aantal OWO-dorpen is.
- What's in it for me: Het moet duidelijk zijn dat inwoners het verduurzamen van de woning vooral voor hun zelf doen: het bespaart geld en levert meer comfort op. CO2-reductie is het uiteindelijke doel maar dat benoemen we niet als eerst.
- We zoeken de inwoners actief op, daar waar ze zijn (bij evenementen, in bouwmarkten).
  - Mogelijk inzetten van taalhuizen, werkgroepen en belangenorganisaties voor mensen die laaggeletterd zijn (kunnen feedback geven op de campagne).
  - Inzetten van grote bedrijven met medewerkers met lage lonen als ambassadeur.
- Aansluiten bij wat er al is: o.a. energiecorporaties en energiecoaches (inzetten als ambassadeur).
- Campagne voor Energiebureau in nieuwe projecthuisstijl waarin alle drie de gemeenten zich kunnen vinden.
- In de campagne moet in één oogopslag duidelijk worden dat deze van de drie gemeenten komt (in verband met betrouwbaarheid en onafhankelijkheid).

- Gezamenlijke acties met groepen woningen die op elkaar lijken (mogelijk profiteren van gezamenlijke inkoop).
- Acties om met mensen in contact te komen, zoals de witgoed wissel.

Communicatiemiddelen (eerste ideeën)

Online media
- filmpjes;
- delen van succesverhalen van dorpsgenoten;
- website;
- social media;

Papieren media
- delen van succesverhalen van dorpsgenoten (gemeentepagina's in de krant);
- Ooststellingwerf: de slimme isolatiegids.

Fysiek
- isolatiekaravaan/ caravan → een middel om actief de dorpen in te trekken (mogelijk met een energy escaperoom);
- aanwezig in de dorpshuizen/ bibliotheek/ markten;
- tekeningen op straat;
- via schoolkinderen;
- energiedag/Energiedriedaagse.

Algemeen
- communicatiemiddelen die al in de dorpen zijn;
- Infographic;
- aanhaken bij natuurlijke momenten: Nationale Klimaatweek, Warmte Truiendag;
- folder/ flyer op zichtbare plekken (bibliotheek, gemeentehuizen, bouwmarkten).

Resources
- Voor het opzetten en uitwerken van de campagne voor het Energiebureau gaan we op zoek naar een communicatieadviseur voor 20 tot 24 uur per week.
- We starten de campagne vanuit de NIP aanvraag, hiervoor is budget geraamd van 100.000 euro. Dit is inclusief het inhuren van een communicatieadviseur voor 12 uur per week voor een half jaar.
- Vanuit de NIP aanvraag kijken we wat er aanvullend nodig is.

Accountability
- Voor de aanvraag bij het Nationaal Isolatieprogramma (NIP) streven we er naar dat onderstaande aantallen de subsidie aanvragen.
    - Opsterland: 717 huishoudens
    - Ooststellingwerf: 717 huishoudens
    - Weststellingwerf: 657 huishoudens
    - We starten met bovenstaande uitgangspunten als basis en werken in onze gedifferentieerde aanpak per doelgroep uit wat we willen bereiken.
    - De communicatieadviseur geeft de brede publiekscampagne vorm en werkt deze verder uit.
    - De communicatieadviseur werkt samen met o.a. de dorpscoördinatoren en collega's uit het sociaal domein de aanpak per doelgroep uit.
    - De communicatieadviseur bedenkt creatieve manieren om de doelgroep te betrekken bij het uitwerken van de publiekscampagne.

In een klein dorp beginnen waar we ook al contacten hebben. Communicatie zetten we dus in op twee sporen: 1. Breed communiceren, gericht op de wijken in de grotere kernen waar woningen staan met een slecht label. 2. Dorpsgerichte aanpak.

1. **Opsterland**: Bakkeveen, Wijnjewoude, Nijbeets. Daar zijn al actieve werkgroepen – daar hebben we een ingang. Die missen we bijvoorbeeld in Gorredijk.

2. **Oost**: Oosterwolde zien we actieve wijkcommissies, in o/a. Ravenswoude is een actieve werkgroep betrekken en we hebben actieve energiecoöperatie die we willen betrekken.

3. **West**: Wolvega en Noordwolde kennen een eigen dynamiek. Dat vraagt om specifieke benadering dat naar verwachting ook meer inspanning kost. In de overige dorpen zou je handig kunnen aanhaken bij ‘duurzame’ initiatieven die er al zijn. Hierbij staat Oldeholtpade op 1 (actief binnen de regiodeal Zuidoost Fryslân), de dorpen Nijeholtpade (in het verleden actief, maar lijkt nu stil te liggen), Boijl (energiecoöperatie Boijl Energie neutraal) en Steggerda (Stichting De Duurzame Toekomst) staan op 2. De Westhoek op 3 (Energie Coöperatie Westhoek, vooral actief binnen het dorpencluster Langelille, Munnekeburen, Nijetrijne, Scherpenzeel, Spanga en Slijkenburg).

Royal HaskoningDHV Communicatieframe

OWO-samenwerking
Samen sterker!

gemeente Ooststellingwerf | gemeente Weststellingwerf | gemeente Opsterland

Strategisch Communicatieframe Energiebureau

Interne situatie

- Het toekomstige energiebureau is een samenwerking tussen de gemeenten Ooststellingwerf, Weststellingwerf en Opsterland.
- Bij de NIP aanvraag zijn ook de gemeenten Heerenveen en Smallingerland betrokken.
- Ambtenaren van verschillende disciplines werken met elkaar samen in het energiebureau.
- Er is nog geen gezamenlijke huisstijl voor de OWO-gemeenten. Mogelijk kan het Energiebureau een aanleiding zijn om deze te ontwikkelen.
- Er zijn drie colleges van Burgemeester & Wethouders en gemeenteraden die over het voorstel voor het Energiebureau besluiten.
- Beschikbare uren van medewerkers is divers.

Stakeholders

- Huiseigenaren met een WOZ waarde lager dan de gemiddelde WOZ waarde in de gemeente, met label D tot en met G
- Huiseigenaren die willen verduurzamen maar weinig financiële middelen hebben
- Huiseigenaren die willen verduurzamen, beschikken over geld maar niet weten waar ze moeten beginnen
- Huurders
- Particuliere verhuurders
- Inwoners die een bouwvergunning aanvragen
- Toekomstige huiseigenaren
- Medewerkers van de gemeenten
- Tussenpersonen en ambassadeurs zoals makelaars, lokale energiecorporaties, energiecoaches en plaatselijk belangen

Visie

- We zoeken de mensen op, daar waar ze zijn.
- Extern winnen is intern beginnen.
- We gaan op zoek naar ambassadeurs in de dorpen en wijken.
- We hebben onze informatievoorziening goed op orde.
- We communiceren op een toegankelijke manier (leesniveau B1), liefst zo veel als mogelijk visueel.
- We sluiten met onze publiekscampagne aan op de coleur locale van de dorpen.
- We willen inwoners met elkaar in contact brengen.
- We proberen zo veel als mogelijk de informatie die er al is te bundelen en zorgen zo voor overzicht.

Ambitie

- Het energiebureau als loket voor alle energievragen over het besparen van energie en verduurzamen van woningen.
- Inwoners weten met welke vragen ze bij het energiebureau terecht kunnen.
- Inwoners zien ons als een betrouwbare partner en afzender.
- Inwoners laten zien dat investeren loont.

Accountability

- Voor de aanvraag bij het Nationaal Isolatieprogramma (NIP) streven we ernaar dat onderstaande aantallen de subsidie aanvragen.
  - Opsterland: 483 huishoudens
  - Ooststellingwerf: 483 huishoudens
  - Weststellingwerf: 442 huishoudens
- We starten met bovenstaande uitgangspunten als basis en werken in onze gedifferentieerde aanpak per doelgroep uit wat we willen bereiken.
- De communicatieadviseur geeft de brede publiekscampagne vorm en werkt deze verder uit.
- De communicatieadviseur werkt samen met o.a. de dorpscoördinatoren en collega's uit het sociaal domein de aanpak per doelgroep uit.
- De communicatieadviseur bedenkt creatieve manieren om de doelgroep te betrekken bij het uitwerken van de publiekscampagne.

Resources

- Voor het opzetten en uitwerken van de campagne voor het energiebureau gaan we op zoek naar een communicatieadviseur voor 20 tot 24 uur per week.
- We starten de campagne vanuit de NIP aanvraag, hiervoor is budget geraamd van 100.000 euro. Dit is inclusief het inhuren van een communicatieadviseur voor 12 uur per week voor een half jaar.
- Vanuit de NIP aanvraag kijken we wat er aanvullend nodig is

Externe situatie

- Grootste deel van de inwoners wil wel energie besparen maar weet vaak niet hoe en waar te beginnen.
- Stijgende gasprijzen vergroten de noodzaak om energie te besparen.
- Onzekerheid over de toekomst bij inwoners: zetten we nu wel de goede stappen of wachten we nog even?
- Stijgende prijzen van bouwmaterialen en lonen.
- Aannemers met volle agenda's.
- Isoleren is een onzichtbare investering.
- Chronische stress: inwoners die financieel krap bij kas zitten hebben vaak al genoeg stress en overzien daarom niet goed wat ze moeten doen.
- Drijfveer geld: investeren in duurzaamheid moet wat opleveren.
- Afnemend vertrouwen in de overheid.
- Hoeveelheid aan initiatieven: inwoners zien door de bomen het bos niet meer.

Aanpak

Boodschap: Voor het verduurzamen van uw woning is het altijd een goed moment. Dat levert geld en meer comfort op. Wij helpen u daar graag bij. Samen met u kijken wij waar en hoe u kunt beginnen en hoe u dat kunt betalen. Dat doen we stap voor stap.

Strategie:

- Gedifferentieerde aanpak per doelgroep. We starten met de campagne rondom de NIP-aanvraag.
- Doelgroep betrekken bij het uitdenken van communicatieboodschap en middelen.
- We benutten het enthousiasme dat er al in een aantal dorpen is.
- We benoemen steeds duidelijk wat verduurzaming oplevert (What's in it for me).
- We zoeken de inwoners actief op, daar waar ze zijn.
- We zetten ambassadeurs in de dorpen in.
- We werken met een communicatiekalender waarin we alle acties en middelen uitzetten in de tijd.

A5 Activiteiten OWO Energiebureau

Royal HaskoningDHV

OWO-samenwerking Samen sterker!

gemeente Boxtel gemeente Weststellingwerf gemeente Opsterland

